

י"ח אב ה'תש"פ		כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	18:55	20:09	
ת"א	19:10	20:11	
חיפה	19:03	20:12	
באר שבע	19:12	20:10	

איילת של צהרון

פרשת "עקב"

פרשת "עקב" פותחת בהבטחה הגדולה אותה מציג משה בפני העם (ו', י"ב):
"וְהָיָה עַקֵב תִּשְׁמְעוּן, אֶת הַמְשָׁפָטִים הָאֵלֶּה, וְשִׁמְרֹתֶם וְעֲשִׂיתֶם, אֹתָם-- וְשָׁמַר ה' אֱלֹקֵיךָ לְךָ, אֶת-הַבְּרִית וְאֶת-הַחֹסֶד, אֲשֶׁר נָשָׁע, לְאַבְרָהָם."

וְרַם, לְבָבְךָ; וְשָׁכַחְתָּ אֶת-ה' אֱלֹקֶיךָ, הַמוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים... וְאַמְרָתָ, בְּלִבְבְּךָ: פָּחִי וְעַצֵּם יָדֶי, עֲשֵׂה לִי אֶת-הַחֵיִל הַזֶּה. וְזָכַרְתָּ, אֶת-ה' אֱלֹקֶיךָ-- כִּי הוּא הֵנִיחַ לְךָ כַּח, לַעֲשׂוֹת חֵיל:" (ח' י"א-י"ח)

ויש לשאול: לכאורה היה צריך לומר 'אם תשמעו', ככתוב במקום אחר: **"אם-בְּחַקְתִּי, תִּלְכּוּ;"** (ויקרא, כ"ו, ג'). ומיישב רש"י, שהדבר בא לרמז להיות זהיר במצווה קלה כחמורה. ובא הכתוב ואומר, שכל שפע הטוב המובטח בפסוקים הבאים, יגיע לעם ישראל רק אם יקפידו לקיים גם את המצוות הקלות שאדם דש בעקביו!

אמרו חכמים, כי היצר לא ינוח ולא ישקוט עד אשר ידמה לו האדם שבכוחות עצמו בא לו החיל והעושר, ההצלחה והכבוד, ובכך הוא משכיח מאתו את אלוקיו שבראו. ואמר, שהפסוק **"פָּחִי וְעַצֵּם יָדֶי"** הוא 'לשון הנופל על לשון' עצימת עיניים, כי היצר עוצם עיניו של אדם להיות כסומא שאינו רואה את אשר לפניו, ומעלים ממנו את הידיעה שאין בידו 'מאומה' אלא החיל והחוסן לבורא עולמים.

ואומרים חז"ל, שמי שמקפיד לקיים את ה'עקב' - מוכיח שהוא מקיים את כל המצוות בהתמסרות שווה, בקבלת עול, מתוך ידיעה שכולן רצונו של השם יתברך - על התנהגות כזאת משיב הקב"ה מידה כנגד מידה, ומעניק את השפע שלא לפי אמות המידה המקובלות, אלא "למעלה

וזאת יש לאדם לדעת, **כי מבלעדי השם יתברך והחזקתו, כל מעשה אנוש ותחבולותיו ופרי יגעו כוחו ועוצם ידו, אך מהבל המה גם יחד.**

בהמשך הפרשה, משה רבנו מחזק את לב העם לקראת כיבוש ארץ ישראל, ומזכיר להם כי את שעשה הקב"ה למצריים **"בְּ-נַעֲשֵׂה ה' אֱלֹקֵיךָ, לְכָל-הַעַמִּים, אֲשֶׁר-אַתָּה יָרָא, מִפְּנֵיהֶם."** (ו', י"ט). אך יחד עם זאת, משה חושש שהרגשת העוצמה, הכוח, העושר והרווחה הכלכלית, שיהיו נחלת העם, עלולה להביא את העם לידי גאווה שתוליד רעות רבות, להעביר אותו על מידותיו ולשחררו מכל כפיפות למסגרת ערכית מחייבת. לכן בתחילת דבריו הוא מבקש מהעם:

אצל החסיד ר' זלמן סנדרס נתקיים "תורה וגדולה על שולחן אחד". הוא היה יהודי למדן ועובד ה' בכל שמותו ועם זה בעל עסקים מסועפים ומצליחים. ר' זלמן עצמו התגורר בשקלוב, אך מצודתו הייתה פרוסה על-פני ערים רבות. עסקיו המגוונים התנהלו עם יהודים ועם לא-יהודים. סוחרים ובעלי-אחוזות היו יידידי, ובתי רוזנים היו פתוחים לפניו.

"וְזָכַרְתָּ אֶת-כָּל-הַדְרָךְ, אֲשֶׁר הוֹלִיכָךָ ה' אֱלֹקֶיךָ זֶה אֲרַבְעִים שָׁנָה-- בְּמִדְבָּר: לִמְעַן עֲנִתָךְ לִנְסֻתְךָ, לְדַעַת אֶת-אֲשֶׁר בְּלִבְבְּךָ הַתִּשְׁמַר מִצְוֹת-- אִם-לֹא. וְיַעֲדָ, וְיַרְעִבְךָ, וְיֹאכַלְךָ אֶת-הַמֶּן אֲשֶׁר לֹא-יִדְעָתָ, וְלֹא יִדְעוּן אֲבֹתֶיךָ: לִמְעַן הוֹדִיעָךָ, כִּי לֹא עַל-הַלְחֵם לָבְדוּ יַחִיהַ הָאָדָם-- כִּי עַל-כָּל-מוֹצֵא פִי-ה', יַחִיהַ הָאָדָם." (ח', ב'-ג')

איש נדיר היה ר' זלמן, שכן הצטיין גם במידות טובות וחייבתו לכל יהודי הייתה מן המפורסמות. על-אף עשירו וגדולתו היה נוהג בקירוב הדעת גם עם דלת העם ועמי-הארצות. ידו הייתה פשוטה לכל נזקק, ועניים רבים התדפקו דרך-קבע על דלת ביתו. שמו הופיע בראש רשימותיהם של כל גבאי הצדקה באזור. אלה ידעו כי "כדאי הוא (ר' זלמן) לסמוך עליו בשעת הדחק".

יהודי אחד נכנס אל האדמו"ר מוויזניץ בעל ה"ישועות משה" זצ"ל, כשענתה דאגה על פניו.

ואם בכך לא די, רבים-רבים אף נהגו להפקיד בידיו כספים כדי שיסחר בהם. עסקאותיו של ר' זלמן - ידעו הכול - מוצלחות הן ומבורכות בסיעתא דשמיא. את הרווחים שהפיק מכספים אלה היו מעביר היישר לידי המפקידים, ללא כל תמורה או דמי-תיווך.

"פיטור אותי מעבודתך", סיפר ונאנח אנחה גדולה ומרה. "אין לי כל מקור פרנסה, ומה יאה עלי ועל בני ביתי?"

וידי היום שר' זלמן הסתבך בעסקת-ענק שכשלה. כגודל העסקה והרווחים שהיו צפויים ממנה, כך גדולה הייתה קשה הייתה המפלה. עמל של שנים ירד לטמיון. ר' זלמן, העשיר הגדול ואיש-החסד הנודע, נהפך באחת לאיש מן השורה. למותר לציין כי רבים מאוד השתתפו בצרתו של ר' זלמן, שכן למעשה זו הייתה גם צרתם.

אמר לו האדמו"ר: "אמנם אותך פיטרו ממשרתך, אך הקב"ה אינו מתפטר ממשרתו, הוא חי וקים... ומאחר שהוא הבטיח כי הוא 'מכין מזון לכל בריותיו אשר ברא', הרי גם אתה נכלל בגדר ההבטחה. "אל תחרד ואל תתייאש", סיים האדמו"ר, "עליך להאמין באמונה שלימה שה' יתברך המכין מזון לכל בריותיו, יתן גם לך את פרנסתך".

בצר לו נסע ר' זלמן אל רבו, רבי שניאור-זלמן מלאדי. בהיכנסו לחדר הרבי חש כי אין מקום מתאים מזה לשפוך בו את הלב ולספר דברים כהווייתם. בבכי נרגש גולל לפני הרבי את השתלשלות העסקה הכושלת שקברה עמה את כל רכושו.

לימוד המוסר העולה מסדר פסוקים הללו, שטעם הדרך הקשה אשר הולכיך ותכלית כל העינויים והייסורים, הם כדי לבסס ולבנות יסוד איתן של האמונה בה', להודיע כי 'לא לַחֲכָמִים לָחֵם וְגַם לֹא לְלִבְנָיִם עֲשֶׂר' (קהלת ט, יא), ורק על מוצא פי ה' בלבד יחיה האדם.

רגשותיו של ר' זלמן גאו בו ובכיו התגבר. "אם הקב"ה חפץ ליטול ממני את רכושי - לא אהרהר אחריו, חלילה לי, אמר במר-ליבו, "ואולם תחילה עליי לסלק את חובותיי ולמלא את התחייבויותיי. צריך אני להשיב את הכסף לכל מי שהפקידו בידי את ממונם כדי שאסחר בו; צריך אני לעמוד בהתחייבות שנתתי לכל גבאי הצדקה; צריך אני לכסות את הוצאות החתונה של היתומים והיתומות שהבטחתי להשיאם..."

רק אחר לימוד זה, בעמידה בעוז בכל הקשיים והניסיונות, ניתן לזכות למנוחה ולנחלה, כשה' אלוקיך מביאך אל הארץ הטובה.

כל אותה שעה ישב הרבי - שני מרפקיו על השולחן, ראשו בין שתי כפות ידיו - והקשיב. כשסיים ר' זלמן לשפוך את ליבו, השתררה בחדר דממה. הרבי הישיר מבט חודר אל חסידו ופניו נעשו להבים. או-אז אמר הרבי: "אינך חדל מלחשוב ולדבר על מה שאתה צריך, אולם על שאלה אחת דומה כי לא נתת את דעתך כלל - **מה צורך יש בך**!". דברי הרבי פילחו את ליבו של ר' זלמן ובו-במקום נפל מתעלה. החסידים, ששהו אותו זמן בחדר החיצוני, שמעו את קול החבטה והיכנסו ולהוציא את ר' זלמן מהחדר. לאחר מאמצים מרובים התעורר ר' זלמן מן העילפון.

שאל ה"החפץ חיים" זיע"א: אולם מה טיבו ופשרו של עינוי - ניסיון זה? וענה, שכוננת הדברים היא, שאם יעמדו בניסיון הייסורים, יהיו אלה מרוממים אותם מעל כל אומות העולם. ואין הדברים אמורים, מוסיף 'החפץ חיים', רק לגבי החיים הלאומיים שלנו, אלא עניין זה נוהג בכל דור ודור ובכל איש ואיש. כשהקב"ה רוצה להעלות אדם במדרגה, תחילה הוא בוחן אותו, ואם מצאו נאמן לו, הרי הוא מנשאו ומרוממו.

את ליבו של ר' זלמן ובו-במקום נפל מתעלה. החסידים, ששהו אותו זמן בחדר החיצוני, שמעו את קול החבטה והיכנסו ולהוציא את ר' זלמן מהחדר. לאחר מאמצים מרובים התעורר ר' זלמן מן העילפון. לאחר שהתאושש, השתנה ר' זלמן והיה לאדם חדש. הוא סילק מעליו את דאגתו מאבדן רכושו ודחק הצידה כל מחשבה על ענייני העולם הזה. הוא הבין כי במילותיו החריפות ביקש הרבי לנערו מן הרע הנעלם שבמעמקי נפשו - מאותה תחושת 'ישות' והחשבה עצמית שמקומה לא יכירה בדי אמותיה של השכינה. על-כן החליט להישאר תקופת-מה בחצר הרבי, ובימים הבאים שיקע עצמו כליל בתורה ובעבודת התפילה.

ומסיים בידיעה מרהיבת נפש: "וראו לי לך לדעת, כי הימים שהאדם עובד לקב"ה בזמן שאין הקב"ה מרבה לו טובה כל כך, הם נחלקים לו לעד למעלה, להזכר שמו לטובה בעבור זה, ומקרא מלא הוא בירמיהו (ב', ב'): **"זָכַרְתִּי לְךָ חֹסֶד נְעוּרַיְךָ, אֲהַבֵּת פְּלוּלֵי-יָדְךָ--לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בְּמִדְבָּר, בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה."**

כעבור זמן ניגש אל ר' זלמן הגבאי והודיע לו כי בעוד שבועיים נכונה לו עוד 'יחידות' אצל הרבי. כך נהוג היה - להודיע לחסיד מראש על המועד שנקבע לו להיכנס אל הקודש, כדי שיהיה לו זמן להתכונן לכך כראוי.

וממשיך משה רבנו בדברים נוקבים, ומתריע בפני העם:
"הִשְׁמַר לְךָ, פֶּן-תִּשְׁכַּח אֶת-ה' אֱלֹקֶיךָ, לְבַלְתִּי שָׁמַר מִצְוֹתַי וּמִשְׁפָּטַי וְחֻקְתַּי, אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה הַיּוֹם. פֶּן-תֹּאכַל, וּשְׂבַעְתָּ; וּבְתִים טִבִים תִּבְנֶה, וְשָׂבַת... וּבְקִרְךָ וְצִאֲנֶךָ יִרְבִּין, וְכִסֶּף וְזָהָב יִרְבֶּה-לְךָ; וְכָל אֲשֶׁר-לְךָ, יִרְבֶּה."

השבועיים הבאים עברו על ר' זלמן ביגיעה עצומה. הוא נתן לגופו מעט מאוד מנוחה וגם באכילה ובשתייה השתדל למעט. הוא למד בלי הפוגה, התעמק במאמרי החסידות והתפלל בדבקות עצומה. בהגיע מועד ה'יחידות' שנקבע לו כנס ר' זלמן לחדר הרבי בראש מורכך ומתוך ביטול-עצמי עמוק. הרבי הביט בו במבט רך ומלטף. "כעת", אמר לו הרבי, "לאחר ששבת בתשובה שלמה על הישות' שבך; סילקת ממך את גסות-הרוח ואת זחיחות הדעת והלב - שוב לביתך וה' יברכך שתצליח בכל אשר תפנה".

בדרכו לביתו נזדמן ר' זלמן לתחנת רכבת אחת, ולפתע פגש שם חבורה של בעלי-אחוזות שנהגו לסחור עמו בעבר. הללו, שלא ידעו דבר על מצבו הכלכלי הקשה, הביעו לפניו את רצונם לחדש עמו את העסקים. ר' זלמן ראה בכך אות משמים והזדמנות לזכות בברכת ה', שאותה הזכיר הרבי ב'יחידות' שלו. כעבור זמן-מה החל ר' זלמן להתאושש ממפלתו. אט-אט השיב אליו את הונו וההצלחה חזרה להאיר לו פנים. כך גם יכול היה למלא את ההתחייבויות בענייני צדקה. ואולם הפעם עשה זאת בלי 'ישות', כי-אם בתחושה שהוא 'צינור' בלבד לשפע שניתן מלמעלה. כל ימיו עמדה לנגד עיניו של ר' זלמן שאלתו הנוקבת של הרבי - "מה צורך יש בך"...

רק כאשר מחדיר האדם לתודעתו, שכל האמצעים המצויים בידיו, ערכם כאין וכאפס ללא עזרת הקב"ה, אזי הריחו מביע בפיו - בתפילה, ובאמצעות מעשיו - לימוד התורה וערכיה, עשיית חסד וקיום מצוותיה, את הכרתו שאין לו מעצמו ולא כלום. בדרך זו הוא מתקרב אל בוראו ממעמקי ההכרה שאין אלטרנטיבות נוספות להשגת הצורך המבוקש.

מלחמת העולם האחרונה מתרחשת ממש ברגע זה!

היא מתרחשת בתוך ליבנו, במחשבותינו, על תודעתנו. היא מתרחשת על האמונה בסיבת כל הסיבות הקב"ה, האם נאמין בו, נלך בדרכו ונדבק בו, או חלילה נלך בדרך ראשי הכופרים כאילו אין דין ואין דיין, וינרדם בשמירה. והתוצאה נקבעת עתה ב'משמרת שלנו', על ידי כל יהודי ויהודי, בכל רגע ורגע!

במהלך המאבק על האמונה הקב"ה מנסה אותנו, כל איש ואישה לפי כוחם ומביא אותנו לנקודת 'קצה' של כאב ותסכול, שכדי להתגבר עליהן, אנו צרכים להוציא מתוכנו רגשות ועוצמות של אמת ואמונה.

ברוח דברים אלה, פונה משה אל העם:

"ועתה, ישראל--מה ה' אֱלֹהֶיךָ, שָׁאֵל מֵעַמּוֹ: כִּי אִם-לִירָאָה אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּכָל-דְּרָכָיו, וְלֹאֲהַבָהּ אֹתוֹ, וְלַעֲבֹד אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ." (י"י, י"ב)

מעיד שלמה המלך (משלי, י" כ"ז) "יִרְאֵת ה', תוֹסִיף יָמִים";

כותב המדרש (קה"ר ג): רבי שמעון בן חלפתא היטיב פעם בסעודת ברית, משיצא ראה את מלאך המוות שוחק, שאלו רבי שמעון מה אתה שוחק, ענהו השטן הנה בסעודה הכריז אבי הבן שאת שארית היין מהסעודה הוא משמר לשמחת ישואיו של הרך הנימול, ואני יודע שזמנו של התינוק נקצב למוות פחות משלושים יום, ולכן אני שוחק.

שאלו רבי שמעון בן חלפתא ומינין לך זאת, ענהו השטן שבידו נמצא הפנקס שבו נכתב קצבת חיי הברואים יום, ונהו השטן שבידו נמצא

אמר לו רבי שמעון, אם כן הגידה נא לי כמה הם ימי שנות חיי?

אמר לו מלאך המוות 'עלך ועל שכמותך איני יודע, כי יראת ה' תוסיף ימים', שְׂבָכָל יוֹם וְיוֹם אַתָּם עֹמְלִים בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת וְעוֹשִׂים צְדָקָה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹסִיף יָמִים עַל יָמֵיכֶם. ובהתגברות אחת, בשמירת עניינים אחת, נוסף לך עוד שנים והיאך אידע זמן מיתתך?!

אמר לו: ?הי רצון מלפני הקדוש ברוך הוא, שְׂבָכָשׁ שְׂאִין אֶתָּה שׁוֹלֵט עַל פֶּתַח שְׁלַנּוּ כָּךְ לֹא תִהְיֶה לָךְ רְשׁוּת לְעֵבֵר עַל דְּבָרֶינּוּ.

בְּקֶשׁ רַחֲמֵים וְחֵן הַתִּינוּק.

והדברים נוראים, עד היכן יכול אדם להשיג ביראת שמים, שאף את ימי חייו עלי אדמות שנקצבו ב'פנקס' ניתן להאריך ולהרבות.

הַאֲדַמּוּ רַבִּי חֲנוּךְ הַיִּיזָה הַכְּהֵן מֵאַלְכֶסַּנְדֵּר, זִיע"א, הִנֵּה אֹמֵר:

צָאוּ וּרְאוּ מַה מוֹזֵר מִנְהַג הָעוֹלָם. עַל פְּרִנְסָה, שְׂכָל כֶּלֶה הִיא בְּיַד הַזֶּן וּמְפָרְנֵס לְכָל, הֵם טוֹרְחִים וְעֹמְלִים כָּל יְמֵיהֶם, וְכִשְׁמִשְׁיָגִים הֵם מִמְּנַה מַה שְׂמִשְׁיָגִים, מִתְּפָאֲרִים וְאוֹמְרִים, כְּהֵנוּ וְעָצֵם יָדוֹ עֲשֵׂה לָנוּ אֶת הַחֵיל הַזֶּה; וְאֵלוֹ עַל יְרֵאת שְׂמִים, שְׂהִיא כֶּלֶה אֶךְ וְרַק בְּנֵדָם, עָלֶיהָ הֵם מְרַמֵּים אֶת עַצְמָם כְּאֵלוֹ אֶפְשֶׁר לְהִיֹּת יָרָא שְׂמִים לְלֹא מֵאֲמָצִים וְיָגִיעָה.

זמנו של רבי חיים מוולוז'ין היה יהודי בשם רבי חיים זלאטעס, שהיה יודע כי תפילותיו מתקבלות. התפילה שלו היתה תפילה!

בנית התפלל, לא היה זה ממקומו, לא התנועע, לא שום חיצוניות, רק פנימיות. הוא איה כל כך דבוק בה' עד שלא הרגיש כלום מכל הנעשה סביבו, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות תפילה פי"ה ה"י) "ונותן עיניו למטה, כאילו מביט לארץ, ויהיה ליבו פנוי למעלה, כאילו הוא עומד בשמים... ועומד כעבד לפני רבו באימה ביראה ופחד".

רבי חיים היה עובד בבית חרושת שהיה בבעלותו של גוי. בכל יום בהפסקת הצהריים שנמשכה שעה, הפועלים היו יוצאים מבית החרושת, איש איש לענייניו, ובית החרושת היה נותר ריק מאדם. יום אחד החליט רבי חיים להתפלל בשעה זו תפילת מנחה, בידעו כי לא אמור לבא לשם איש. הוא נעל את דלת בית החרושת מבפנים, ונעמד להתפלל.

דא עקא, בדיוק באותו יום צריך היה בעל הבית להיכנס, וביידעו כי רבי חיים נשאר בפנים, דפק על הדלת הנעולה וביקש ממנו שיפתח, אך אין קול ואין עונה. הגביר את עצמאת הדפיקות, ועדיין, אין קול ואין עונה. הוא עלה בסולם והביט מבעד לחלון לראות האם רבי חיים אכן נמצא בפנים, ואכן הוא ראה את רבי חיים עומד ליד הקיר, לא נע ולא זע.

הוא קרא לו מהחלון: "חיים! תפתח את הדלת". אין קול ואין עונה. "חיים! אתה עושה ממני צחוק? אני צריך להיכנס!" ורבי חיים לא שומע כלום, לא רואה כלום, לא זו מהמקום. הגוי לקח מוט ברזל והחל לדפוק על דלת הברזל, עד שכל השכנים נזעקו למקום. "היהודי עושה את עצמו כאילו אינו שומע", הוא מסביר לקהל שהתאסף. "אין זאת אלא שהוא עושה ממני צחוק". כל הנאספים החלו לקלל את היהודי החצוף וחמתו של בעל בית החרושת בערה בו. "האמת היא", אמר, "שיהודי זה תמיד עבד אותי ביושר ובנאמנות שאין למעלה מהן. איני יודע מה קרה לוי".

הוא עלה לחלון וקרא: "חיים! אין לי הרבה זמן... ורבי חיים לא רואה, לא שומע. הוא מתפלל. כל הנוכחים הביטו בהשתאות באדם המופלא, שאינו שומע ודבר לא מזיז אותו ממקומו... כעבור מספר דקות נוספות ראו אותו זו ממקומו ופוסע לאחור. כשבעל הבית ראה זאת הוא מיהר לצעוק: "חיים! תפתח את הדלת מיד!" רבי חיים סיים את ה'עושה שלום' ומיהר לפתוח לו את הדלת.

בעל המפעל החל לצעוק עליו כבעס רב: "מדוע לא פתחת לי את הדלת?!" ורבי חיים מתפלל ומשיב: "הרי פתחתי לך מיד כשביקשתי...". "וכי לא שמעת את הצעקות, הדפיקות?!"

"לא. לא שמעתי כלום!"

שאלו אותו פעם: איך אתה עושה את זה? יש אנשים שבשעת התפילה מתנענעים, צועקים, סופקים כפיים, והחיצוניות משפיעה עליהם פנימה. אבל אתה לא נע ולא זע, ובכל זאת מצליח להגיע לריכוז ולכוונה עצומים כלשון הרמב"ם: "כאילו הוא עומד בשמים", כיצד?

נענה רבי חיים ואמר, אמשול לכם משל: מלך אחד הוציא כרוז בכל המדינות: מי שיבנה לו ארמון, שיכולים להכניס בתוכו שלשה מיליון מטבעות זהב, בדיוק נמרץ, שורות שורות מהרצפה עד התקרה - יקבל את כל המטבעות לעצמו.

כל המנומחים, האדריכלים והמהנדסים, ניסו לחשב את הגודל המדויק, אך המלאכה היתה קשה, שכן כל סטיה של סנטימטר אחד, עלולה להביא לכך שכל הבניה תרד לטמיון. אדריכל אחד, בעל שם עולמי, טען שהוא יכול לבצע את המלאכה. הוא החל בבניה, ולאחר שסיים הביאו את שלשת מיליון המטבעות, שנשפרו שוב למניעת טעויות, והחלו להכניסן אל הארמון. העמידו את השורות בסדר מופתי... מהרצפה עד התקרה... והנה... מטבע אחד נשאר בחוץ! לא נכנס! מנסים לדחוף בכוח - לא הולך!

המומחה העולמי חייד ואמר: "לא צריך לדחוף! אם אמרתי שזה יכנס - זה יכנס גם בלי דחיפות". הוא הורה להוציא את כל המטבעות, והחל לסיר בארמון. לפתע הבחין בחתיכת בוץ שנדבקה לרצפה. הוא גרד אותה, ניקה את הרצפה, ושלושת מיליון המטבעות נכנסו בדיוק נמרץ.

הנמשל - אמר רבי חיים זלאטעס - הקב"ה, שברא את כל העולם, ברא את האדם שהוא "עולם קטן" בפני עצמו. במרכזו הוא ברא את הלב, וציווה בתורתו הקדושה: "וּלְעֹבְדוֹ בְּכָל לְבָבְכֶם" ואמרו רבותינו: "איזוהי עבודה שבלב - זו תפילה". כלומר, הלב מתאים לתפילה, והתפילה מתאימה ללב. אין צורך לדחוף, להתנדנד, לצעוק - אם הלב מספיק נקי, התפילה נכנסת בו וממלאת אותו בדיוק נמרץ! אם רואים שמתפללים "וזה לא הולך" - יש לדעת שהלב לא נקי לגמרי! דבק בו בוץ! כי כשהלב נקי, "ולעבדו בכל לבבכם" - התפילה ממלאת את כולו! מגיעים לדבקות מוחלטת בקב"ה, לא נותר בו מקום לכל "גשמיות" שהיא, ואין צורך בשום פעולות חיצוניות לשם כך! (יחי ראובן)

לע"נ אסתר מזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל

נלב"ע ב' טבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל

נלב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.